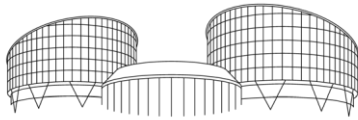

- © [Institutul European din România](#) - Această traducere nu obligă Curtea.
© European Institute of Romania - This translation does not bind the Court.
© Institut européen de Roumanie - Cette traduction ne lie pas la Cour.

Press Unit
Unité de la Presse

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Fișa tematică – Jurisprudența privind UE

iulie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Jurisprudența privind Uniunea Europeană

La această dată, [Uniunea Europeană](#) (UE) nu este încă parte la [Convenția europeană a drepturilor omului](#) (Convenția)¹. Astfel, acțiunile sale nu pot constitui obiectul unor cereri adresate Curții Europene a Drepturilor Omului (Curtea).

Totuși, probleme privind legislația comunitară au fost ridicate periodic la Curte și la fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului².

Principiile consacrate de Comisia Europeană a Drepturilor Omului

Răspunderea unui stat care semnează succesiv două tratate

Încă din 1958, Comisia Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că „dacă un stat își asumă obligațiile dintr-un tratat și ulterior încheie un alt acord internațional care îl împiedică în îndeplinirea obligațiilor asumate în temeiul primului tratat, acesta va fi răspunzător pentru orice încălcare a obligațiilor în temeiul tratatului anterior” (*X împotriva Germaniei*, cererea nr. 235/56, decizia Comisiei din 10 iunie 1958, *Anuar 2*, p. 256). Acest lucru era valabil în special în cazurile în care obligațiile în cauză au fost asumate într-un tratat, [Convenția europeană a drepturilor omului](#), ale cărui garanții au afectat „ordinea publică a Europei” (*Austria împotriva Italiei*, nr. 788/60, decizia Comisiei din 11 ianuarie 1961, *Anuar 4*, p. 116).

¹ În ceea ce privește aderarea Uniunii Europene la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a se vedea [fișa tematică](#) disponibilă pe site-ul Consiliului Europei.

² Alături de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, reunită la Strasbourg din iulie 1954 până în octombrie 1999, a verificat respectarea de către statele contractante a obligațiilor asumate în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului. Comisia și-a încetat existența atunci când Curtea a devenit permanentă, la 1 noiembrie 1998.

Inadmisibilitatea cererilor împotriva Comunităților Europene

Confédération Française Démocratique du Travail împotriva Comunităților Europene, alternativ: statele lor membre a) în solidar și b) individual

Decizia Comisiei Europene a Drepturilor Omului din 10 iulie 1978

Un sindicat francez s-a plâns de faptul că guvernul francez nu l-a propus drept candidat pentru a fi numit, de către Consiliul Comunităților Europene, în Comitetul Consultativ de pe lângă Înalta Autoritate CECO (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și a Oțelului).

Comisia a hotărât ca cererile împotriva Comunităților Europene să fie declarate **inadmisibile** fiind îndreptate împotriva unei „persoane” și nu a unei părți la Convenție.

Posibilitatea de a introduce o acțiune împotriva unui stat pentru măsuri naționale de aplicare a dreptului comunitar

Etienne Tête împotriva Franței

Decizia Comisiei din 9 decembrie 1987

Un politician francez s-a plâns de legea privind alegerea reprezentanților francezi în Parlamentul European, pe care a considerat-o discriminatorie și ca încălcând dreptul la alegeri libere. A susținut, *inter alia*, că nu a avut la dispoziție o cale de atac efectivă în acest sens.

Plângerile vizau o lege adoptată într-o sferă unde statul avea o largă marjă de apreciere. Comisia a subliniat, în principiu, că răspunderea statului poate fi angajată, deoarece nu se poate accepta ca, prin transferul competențelor, statele părți la Convenție să excludă, în același timp, aspecte în mod obișnuit reglementate de Convenție de la garanțiile consacrate de aceasta. Cu toate acestea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată), constatând, în special, că în această cauză nu a fost încălcat art. 3 (dreptul la alegeri libere) din Protocolul nr. 1 la Convenție, luat separat sau coroborat cu art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Prezumția potrivit căreia Comunitățile Europene garantează protejarea drepturilor fundamentale la un nivel echivalent cu cel prevăzut de Convenție

M & Co. împotriva Republicii Federale Germania (cererea nr. 13258/87)

Decizia Comisiei din 9 ianuarie 1990

Societatea reclamantă s-a plâns de faptul că Germania a aplicat o amendă impusă reclamantei de către Comisia Europeană (în măsurile antitrust) și pronunțată de Curtea de Justiție a Comunităților Europene. Considera că multe dintre drepturi sale au fost încălcate, inclusiv dreptul la prezumția de nevinovăție.

Comisia Europeană a Drepturilor Omului a luat act de faptul că răspunderea Germaniei ar putea fi, în principiu, angajată în urma măsurii de aplicare a dreptului comunitar luată de aceasta (fără a dispune de o marjă de apreciere în această privință). Totuși, a declarat cererea **inadmisibilă** pe motiv că sistemul juridic al Comunităților Europene garantează protecția drepturilor fundamentale la un nivel echivalent cu cel prevăzut de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Principiile consacrate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Posibilitatea de a introduce o acțiune împotriva unui stat pentru măsuri naționale de aplicare a dreptului comunitar

Cantoni împotriva Franței

Hotărârea din 15 noiembrie 1996

Directorul unui supermarket a susținut că, în cauză, condamnarea sa pentru vânzarea ilegală de produse farmaceutice nu era previzibilă datorită unei definiții imprecise a noțiunii de „medicament” în legislația Franței, care se baza aproape cuvânt cu cuvânt pe o directivă

comunitară.

În viziunea Curții Europene a Drepturilor Omului, această ultimă circumstanță „nu elimina [articolul contestat] din domeniul de aplicare al art. 7 [nicio pedeapsă fără lege] din Convenție”. Statul pârât avea o largă marjă de apreciere în aplicarea legislației comunitare și, prin urmare, putea fi considerat răspunzător pentru încălcarea Convenției. Pe fond, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 7** din Convenție.

Răspunderea unui stat pentru consecințele unui tratat la a cărui adoptare a participat

Matthews împotriva Regatului Unit

Hotărâre (Marea Cameră) din 18 februarie 1999

Un resortisant al Regatului Unit cu reședința în Gibraltar a susținut încălcarea dreptului său la alegeri libere prin faptul că Regatul Unit nu organizase alegeri pentru Parlamentul European în Gibraltar.

Curtea a reiterat că prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu se excludea transferul competențelor către organizațiile internaționale, cu condiția „asigurării” drepturilor din Convenție. Răspunderea statelor membre continua, prin urmare, chiar după un astfel de transfer.

Curtea a subliniat, de asemenea, că, atunci când s-a decis alegerea reprezentanților în Parlamentul European prin vot universal direct, s-a precizat că Regatul Unit va aplica dispozițiile relevante numai în Regatul Unit (prin urmare nu în Gibraltar). Odată cu extinderea competențelor Parlamentului European în temeiul Tratatului de la Maastricht, Regatul Unit ar fi trebuit să-și modifice legislația pentru a se asigura că dreptul la alegeri libere (art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție) – care se aplică „alegerii legislativului” – este garantat în Gibraltar. Regatul Unit a aderat de bunăvoie la Tratatul de la Maastricht. Împreună cu celelalte părți la acest tratat, era, prin urmare, răspunzător *ratione materiae* în temeiul Convenției pentru consecințele sale. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (dreptul la alegeri libere) **din Protocolul nr. 1** la Convenție.

Protecție echivalentă

„Bosphorus Airways” împotriva Irlandei (nr. 45036/98)

Hotărâre (Marea Cameră) din 30 iunie 2005

O aeronavă închiriată de către compania reclamantă unei companii iugoslave a fost sechestrată în 1993 de către autoritățile irlandeze în temeiul unui regulament comunitar care punea în aplicare sancțiunile ONU împotriva Republicii Federale Iugoslavia.

Curtea a declarat că, în cazul în care un stat a transferat puteri suverane către o organizație internațională, „este contrar cu scopul și obiectul Convenției faptul ca statele contractante să fie exonerate total de răspundere în temeiul Convenției în domeniile acoperite de acel transfer; garanțiile Convenției ar putea fi limitate sau excluse în mod discreționar, privând-o astfel de caracterul obligatoriu și subminând natura practică și efectivă a protecției pe care o oferă” (pct. 154 din [hotărâre](#)). Curtea a fost de acord, pentru prima dată, să examineze pe fond un capăt de cerere privind măsuri de aplicare a dreptului comunitar luate fără o marjă de apreciere a statului. S-a considerat că Irlanda își îndeplinise doar obligațiile juridice care decurgeau din calitatea sa de membru al Comunității Europene. Mai mult, și mai important, Curtea a considerat că nu era necesar să examineze dacă măsura a fost proporțională cu scopul urmărit, având în vedere că „apărarea drepturilor fundamentale de către legislația comunitară [este] [...] «echivalentă» [...] cu aceea din sistemul Convenției” (pct. 165). În consecință, [a apărut] „prezumția că Irlanda nu s-a îndepărtat de cerințele Convenției atunci când a aplicat obligațiile juridice care decurgeau din calitatea sa de membru al Comunității Europene” (pct. 165).

Povse împotriva Austriei

Decizie privind admisibilitatea din 18 iunie 2013

Cauza privea înapoierea unui copil dintr-un stat membru al Uniunii Europene în altul. În conformitate cu [Regulamentul Bruxelles IIa](#), o instanță dintr-un stat membru al UE poate cere unei instanțe dintr-un alt stat membru să pună în aplicare o hotărâre judecătorească ce dispune înapoierea unui copil în statul de origine în urma unei proceduri de dreptul

familiei. Reclamantele erau o resortisantă austriacă și fiica sa minoră, care avea cetățenie austriacă și italiană. Mama se mutase în Austria cu fiica sa, fără acordul tatălui. Acestea au reclamat faptul că instanțele austriece au dispus aplicarea unei hotărâri pronunțată de o instanță italiană, care încredințase minorul exclusiv tatălui italian și dispusese înapoierea copilului în Italia. Invocând art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, reclamantele au susținut că instanțele austriece se limitaseră să dispună executarea hotărârii instanțelor italiene fără să examineze argumentul că înapoierea copilului în Italia ar fi împotriva interesului său.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată). A considerat, în special, că instanțele austriece nu au făcut decât să aplice obligațiile care le revin în temeiul dreptului Uniunii Europene. În conformitate cu Regulamentul Bruxelles IIa, acestea au fost obligate să respecte termenii hotărârii pronunțate de instanța italiană prin care se dispunea înapoierea copilului. Se putea acorda instanțelor austriece prezumția că acționaseră respectând obligațiile ce le reveneau în temeiul Convenției, întrucât ordinea juridică a Uniunii Europene garantează protecția drepturilor fundamentale într-un mod echivalent cu cel din sistemul Convenției. Instanța italiană a audiat părțile și a evaluat dacă înapoierea copilului putea prezenta un risc grav pentru acesta. Mai mult, instanțele austriece au solicitat Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțarea unei hotărâri preliminare, care a examinat sfera de aplicare a regulamentului și a constatat că orice schimbare a circumstanțelor situației reclamantelor survenită după pronunțarea hotărârii de înapoiere trebuia invocată în fața instanțelor italiene, care aveau competența de a judeca o posibilă cerere de suspendare a executării hotărârii. Curtea a observat, de asemenea, că în cazul în care reclamantele nu ar avea câștig de cauză în fața instanțelor italiene, ar putea, în ultimă instanță, să sesizeze Curtea cu o cerere împotriva Italiei.

Avotină împotriva Letoniei

Hotărâre (Marea Cameră) din 23 mai 2016

Această cauză a avut ca obiect executarea în Letonia a unei hotărâri pronunțate în 2004 în Cipru privind plata unei datorii. Reclamantul s-a plâns că instanțele letone au autorizat executarea hotărârii cipriote, care, în opinia sa, fusese pronunțată cu încălcarea dreptului său la apărare și, prin urmare, era vădit nelegală. În fața instanțelor letone, a declarat, în special, că recunoașterea și executarea hotărârii cipriote în Letonia încălca un regulament al Consiliului Uniunii Europene, și anume „Regulamentul Bruxelles I”.

Curtea nu a considerat că protejarea drepturilor fundamentale a fost vădit deficitară astfel încât prezumția protecției echivalente să fie ignorată și a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. Curtea a reiterat, în special, că, atunci când aplică legislația Uniunii Europene, statele contractante trebuie să respecte obligațiile ce le revin prin aderarea la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Aceste obligații trebuie apreciate sub beneficiul prezumției protecției echivalente consacrată de Curte în hotărârea „*Bosphorus Airways*” împotriva Irlandei (a se vedea supra) și dezvoltată în hotărârea *Michaud împotriva Franței* (a se vedea infra). În această cauză, Curtea a hotărât, în special, că îi revenise însuși reclamantului, după ce luase cunoștință de hotărârea pronunțată în Cipru, să se intereseze în legătură cu căile de atac disponibile în Cipru. Curtea a considerat că reclamantul trebuia să aibă cunoștință de efectele juridice ale declarației privind datoria pe care o semnase. Actul respectiv, reglementat de legea cipriotă, se referea la o sumă de bani pe care o luase cu împrumut de la o companie cipriotă și conținea o clauză care oferea jurisdicție instanțelor cipriote. Astfel, el trebuia să se asigure cu privire la cunoașterea modului în care se va desfășura un posibil proces în fața instanțelor cipriote. Prin lipsa de acțiune și de diligență, reclamantul a contribuit astfel în mare măsură la situația despre care s-a plâns în fața Curții și pe care ar fi putut-o preveni.

Pirozzi împotriva Belgiei

Hotărârea din 17 aprilie 2018

A se vedea mai jos, „Mandatul european de arestare”.

Regulamentul Dublin³

M.S.S. împotriva Belgiei și Greciei (nr. 30696/09)

Hotărâre (Marea Cameră) din 21 ianuarie 2011

Reclamantul este un resortisant afgan care a intrat în UE prin Grecia înainte de a ajunge în Belgia, unde a prezentat o cerere de azil. În conformitate cu [Regulamentul Dublin II](#), Oficiul belgian pentru străini a solicitat autorităților elene să își asume responsabilitatea pentru cererea de azil. Reclamantul s-a plâns, în special, de condițiile de detenție și de condițiile sale de viață din Grecia și a susținut că nu avut la dispoziție o cale de atac efectivă în legea elenă cu privire la aceste capete de cerere. S-a plâns și de faptul că Belgia l-a expus riscurilor care decurg din deficiențele procedurii de azil din Grecia, precum și de condițiile precare de detenție și de viață la care erau supuși acolo solicitanții de azil. A susținut, de asemenea, că nu exista o cale de atac efectivă în dreptul belgian cu privire la aceste plângeri.

Cu privire, în special, la transferarea reclamantului din Belgia în Grecia, Curtea a hotărât – date fiind toate rapoartele organizațiilor și organismelor internaționale care oferă date similare cu privire la dificultățile practice create de aplicarea sistemului de la Dublin în Grecia și faptul că Înalțul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați a avertizat guvernul belgian cu privire la situația respectivă – că autoritățile belgiene trebuiau să fie conștiente de deficiențele din procedura de azil din Grecia atunci când a fost emis ordinul de expulzare împotriva acestuia. Belgia a dispus inițial expulzarea exclusiv pe baza unui acord tacit al autorităților elene și a procedat la punerea în aplicare a măsurii fără ca autoritățile elene să fi acordat o garanție individuală, cu toate că acestea ar fi putut refuza cu ușurință transferul. Autoritățile belgiene nu ar fi trebuit doar să presupună că reclamantul va fi tratat în conformitate cu standardele Convenției, ci ar fi trebuit să verifice modul în care autoritățile elene aplică în practică legislația lor privind azilul. Acestea nu au procedat astfel. Prin urmare, **Belgia a încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor degradante) din Convenție. În ceea ce privește Belgia, Curtea a constatat în plus că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) **coroborat cu art. 3** din Convenție din cauza lipsei unei căi de atac efective împotriva ordinului de expulzare a reclamantului.

În ceea ce privește Grecia, Curtea a constatat o **încălcare a art. 13 coroborat cu art. 3** din Convenție din cauza deficiențelor din examinarea de către autoritățile elene a cererii de azil a reclamantului și a riscului ca acesta să fie îndepărtat direct sau indirect în țara sa de origine fără o examinare serioasă a fondului cererii sale și fără a avea acces la o cale de atac efectivă. În legătură cu Grecia, Curtea a mai reținut o **încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor degradante) din Convenție din cauza condițiilor de detenție ale reclamantului și din cauza condițiilor sale de viață din Grecia.

În cele din urmă, în conformitate cu **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea reține că **era obligația Greciei**, fără întârziere, să examineze fondul cererii de azil a reclamantului care îndeplinea cerințele Convenției europene a drepturilor omului și, până la rezultatul examinării, să se abțină de la expulzarea reclamantului.

Tarakhel împotriva Elveției

Hotărâre (Marea Cameră) din 4 noiembrie 2014

Reclamanții erau un cuplu afgan și cei cinci copii ai acestuia. Autoritățile elvețiene le-au respins cererea de azil și au dispus expulzarea lor în Italia, unde au fost înregistrați în „sistemul EURODAC”⁴ în iulie 2011. Reclamanții au susținut, în special, că, dacă vor fi returnați în Italia „fără garanții individuale cu privire la grija față de ei”, vor fi supuși unui tratament inuman și degradant legat de „deficiențele sistemice” existente în regimul de primire a solicitanților de azil în Italia. Au mai susținut că autoritățile elvețiene nu au

³ „Sistemul Dublin” are scopul de a determina ce stat membru al UE este responsabil pentru examinarea cererii de azil prezentată pe teritoriul unuia dintre statele membre de un resortisant al unei țări terțe. A se vedea, de asemenea, Fișa tematică [Cauzele „Dublin”](#).

⁴ „Sistemul EURODAC” permite statelor membre ale UE un ajutor în identificarea solicitanților de azil și a persoanelor reținute în contextul trecerii ilegale a unei frontiere externe a Uniunii. Prin compararea amprentelor digitale, statele membre ale UE pot determina dacă un solicitant de azil sau un resortisant străin prezent ilegal într-un stat din UE a solicitat anterior azil într-un alt stat din UE sau dacă un solicitant de azil a intrat în mod ilegal pe teritoriul Uniunii.

acordat suficientă atenție circumstanțelor lor personale și nu au luat în considerare situația lor ca familie.

Curtea a hotărât că s-ar **încălca art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție dacă autoritățile elvețiene ar trimite reclamantii înapoi în Italia în temeiul Regulamentului Dublin II fără să fi obținut în prealabil garanții individuale din partea autorităților italiene că acestea vor soluționa cauza reclamanților într-un mod adecvat vârstei copiilor și că familia nu va fi despărțită. Curtea a hotărât, în special, că, având în vedere situația curentă a sistemului de primire din Italia și în absența unor informații detaliate și credibile despre locațiile specifice de la destinație, autoritățile elvețiene nu erau în posesia unor garanții suficiente că, dacă ar fi returnați în Italia, acestea vor soluționa cauza reclamanților într-un mod adecvat vârstei copiilor. Curtea a mai considerat că reclamantii aveau la dispoziție o cale de atac efectivă cu privire la plângerea lor în temeiul art. 3 din Convenție. Prin urmare, a **respins capătul de cerere** al acestora **întemeiat pe art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție și **coroborat cu art. 3** ca vădit nefondat.

A.M.E. împotriva Țărilor de Jos (nr. 51428/10)

Decizie privind admisibilitatea din 13 ianuarie 2015

Reclamantul, solicitant de azil somalez, s-a plâns că îndepărtarea sa în Italia l-ar expune unor condiții improprii de viață și se temea că autoritățile italiene l-ar expulza fără întârziere în Somalia fără o examinare adecvată a cererii sale de azil.

Curtea a declarat **inadmisibil** (în mod vădit nefondat) capătul de cerere al reclamantului întemeiat pe art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, constatând că acesta nu a demonstrat, dacă ar fi returnat în Italia, că există din perspectivă materială, fizică sau psihică, un risc suficient de real și iminent de suferință atât de gravă pentru a intra în sfera de aplicare a art. 3. Curtea a observat, în special, că, spre deosebire de reclamantii din cauza *Tarakhel împotriva Elveției* (a se vedea supra), care erau o familie cu șase copii minori, reclamantul era un tânăr capabil fără persoane în întreținere și că situația curentă din Italia pentru solicitantii de azil nu putea în niciun mod fi comparată cu situația din Grecia la momentul hotărârii *M.S.S. împotriva Belgiei și Greciei* (a se vedea supra). Prin urmare, structura și situația generală a sistemului italian de primire a solicitanților de azil nu pot fi în sine un obstacol pentru toate situațiile de îndepărtare a solicitanților de azil din acea țară.

Criteria de admisibilitate (art. 35 din Convenție)

Litispendență

Karoussiotis împotriva

Portugaliei

Hotărârea din 1 februarie 2011

Această cauză ridică, printre altele, un aspect juridic nou cu privire la admisibilitate: oare faptul că „procedura de infringement” împotriva statului pârât a fost anterior introdusă în fața Comisiei Europene face inadmisibilă cererea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului întrucât a fost „deja supusă unei alte proceduri de cercetare și soluționare internaționale”?

În hotărârea sa, Curtea a răspuns negativ și a declarat cererea **admisibilă**.

Cu toate acestea, **nu** a constatat **o încălcare pe fond** a cererii.

Neequizarea căilor de atac interne

Laurus Invest Hungary Kft și Continental Holding Corporation și alții împotriva Ungariei

Decizie privind admisibilitatea din 8 septembrie 2015

Această cauză privea retragerea licențelor companiilor implicate în dezvoltarea și exploatarea sălilor de joc și a altor centre de divertisment în Ungaria în urma schimbărilor legislative. Companiile s-au plâns, în special în temeiul art. 1 (protecția proprietății) din Protocolul nr. 1 la Convenție, că retragerea licențelor a reprezentat o ingerință nejustificată în drepturile lor și că absența oricărei căi legale pentru a contesta aceste măsuri ducea la alte încălcări ale Convenției.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**, constatând că reclamantii nu au epuizat căile de atac de la nivel național. Curtea a reținut, în special, că unele companii reclamante introduseseră o acțiune în despăgubiri împotriva statului – prin care cereau despăgubiri pentru pierderile provocate de legislația respectivă, cu pretinsa încălcare a legislației UE - acțiune aflată pe rolul instanțelor maghiare. Curtea de Apel Budapesta a constatat într-adevăr o problemă potențială potrivit dreptului relevant al UE și a solicitat Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pronunțarea unei hotărâri preliminare. Hotărârea CJUE în cauza reclamantilor le-a oferit instanțelor maghiare recomandări privind criteriile ce trebuiau aplicate în cauza aflată pe rol în fața acestora, criterii potrivit cărora justificările pentru restricția contestată trebuiau, de asemenea, interpretate în lumina principiilor generale ale legislației UE și, în special, a drepturilor fundamentale garantate de Carta Drepturilor Fundamentale a UE, inclusiv art. 17 (dreptul la proprietate). Rezultă că litigiul aflat în fața instanțelor naționale trebuie să soluționeze și capetele de cerere ale reclamantilor formulate în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1. Prin urmare, Curtea a considerat că procedura aflată pe rolul instanțelor naționale asigură o perspectivă rezonabilă de succes pentru judecarea pe fond a pretențiilor reclamantilor și pentru o eventuală obținere de despăgubiri. Cu privire la ceilalți reclamanti, Curtea a considerat că aveau, de asemenea, posibilitatea de a formula o cerere similară.

Hotărâre preliminară

Ullens de Schooten și Rezabek împotriva Belgiei

Hotărârea din 20 septembrie 2011

Cauza privea refuzul Curții de Casație și a Consiliului de Stat belgiene de a adresa Curții de Justiție a Uniunii Europene întrebări referitoare la interpretarea legislației UE pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare.

Având în vedere atât motivările formulate de către cele două instanțe, cât și procedurile în ansamblu, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat** dreptul reclamantilor la un proces echitabil conform **art. 6 § 1** din Convenție.

A se vedea, de asemenea: [Vergauwen și alții împotriva Belgiei](#), decizia privind admisibilitatea din 10 aprilie 2012.

Ramaer și van Willigen împotriva Țărilor de Jos

Decizie privind admisibilitatea din 23 octombrie 2012

Cauza a avut ca obiect efectele schimbărilor din sistemul asigurărilor de sănătate din Țările de Jos introduse la 1 ianuarie 2006 asupra beneficiarilor de pensii ale Țărilor de Jos având reședința în alte state membre ale Uniunii Europene decât Țările de Jos, conform [Regulamentului \(CEE\) nr. 1408/71](#) al Consiliului Comunităților Europene. Reclamantii – resortisanți ai Țărilor de Jos care primeau pensii pentru limită de vârstă din Țările de Jos și aveau reședința în Belgia și, respectiv, în Spania – s-au plâns, în special, că își pierduseră drepturile care le garantau anterior contractul de asigurare de sănătate pentru a nu mai beneficia decât de pachetul de sănătate de bază din țările de reședință. S-au plâns, în continuare, de efectele avute asupra lor de introducerea Legii privind asigurările de sănătate, prin comparație cu rezidenții din Țările de Jos. În sfârșit, s-au plâns de decizia Comisiei Centrale de Apel din Țările de Jos care – solicitând Curții de Justiție a Comunităților Europene pronunțarea unei hotărâri preliminare, pentru a stabili dacă Legea privind asigurările de sănătate era compatibilă cu Tratatul Comunității Europene, în special cu Regulamentul nr. 1408/71 al Consiliului Uniunii Europene –, deși nu a exclus posibile diferențe de tratament între rezidenții din Țările de Jos și nerezidenți, a concluzionat că nu a existat un tratament diferențiat nejustificat între rezidenți și nerezidenți în ce privește noul sistem de asigurări de sănătate.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**. În special, a constatat că Comisia Centrală de Apel, în urma unui proces neobișnuit de lung și complicat implicând chiar și o hotărâre preliminară a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a răspuns argumentelor reclamantilor în decizii conținând un raționament amplu cu privire la legislația relevantă a Uniunii Europene, istoria elaborării Legii privind asigurările de sănătate și a negocierilor cu asigurătorii; deciziile, prin urmare, nu pot fi considerate arbitrare. În consecință, Curtea a respins plângerea reclamantilor în temeiul art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție ca vădit nefondată. În continuare, Curtea a declarat cererea reclamantilor

inadmisibilă în temeiul art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție, al art. 1 (protecția proprietății) din Protocolul nr. 1 la Convenție și al art. 1 (interzicerea generală a discriminării) din Protocolul nr. 12 la Convenție.

Dhahbi împotriva Italiei

Hotărârea din 8 aprilie 2014

Această cauză privea imposibilitatea pentru un lucrător imigrant de origine tunisiană de a obține din partea autorităților publice italiene plata alocației familiale în baza acordului de asociere dintre Uniunea Europeană și Tunisia (Acordul euro-mediteranean). Reclamantul a pretins că cererea sa, de a adresa Curții de Justiție a Uniunii Europene o întrebare pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, a fost ignorată de Curtea de Casație italiană. A mai susținut că a fost discriminat pe motive de naționalitate la obținerea beneficiului alocației în temeiul unei legi din 1998.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, reținând că instanțele italiene nu și-au îndeplinit obligația de a motiva refuzul de a adresa Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) o cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare pentru a stabili dacă Acordul euro-mediteranean permitea autorităților să refuze să plătească alocația respectivă unui lucrător tunisian. Curtea a reiterat, din perspectiva art. 6 din Convenție, că instanțele naționale ale căror decizii nu pot face obiectul unei căi de atac în temeiul dreptului intern erau obligate să ofere motivare, bazate pe legislația aplicabilă și pe excepțiile consacrate în jurisprudența CJUE, pentru refuzul de a adresa o întrebare preliminară cu privire la interpretarea dreptului UE. Acestea trebuie să prezinte motivele pentru care au considerat că întrebare nu era relevantă, că dispoziția de drept comunitar a fost deja interpretată de către CJUE sau că aplicarea corectă a dreptului UE este atât de evidentă, încât nu lasă posibilitatea unei îndoieli rezonabile.

Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A reținut că naționalitatea reclamantului fusese unicul criteriu pentru a-l exclude de la beneficiul alocației respective. Prin urmare, având în vedere că doar considerente foarte importante pot justifica o diferență de tratament bazată exclusiv pe naționalitate și în pofida motivelor bugetare prezentate de guvernul italian, restricțiile impuse reclamantului erau disproporționate.

A se vedea, de asemenea: **Schipani și alții împotriva Italiei**, hotărârea din 21 iulie 2015.

Baydar împotriva Țărilor de Jos

Hotărârea din 24 aprilie 2018

Reclamantul, condamnat în 2011 pentru transport de heroină și trafic de persoane, s-a plâns de refuzul Curții Supreme de a trimite cererea sa pentru o hotărâre preliminară către Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și a pretins că această decizie a avut motive insuficiente.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. A constatat în mod special că în contextul procedurilor accelerate era acceptabil în temeiul art. 6 § 1 ca un recurs care includea o cerere de trimitere să fie declarat inadmisibil sau respins cu o motivare sumară atunci când era clar din circumstanțele cauzei că decizia nu era arbitrară sau în mod vădit nerezonabilă.

Somorjai împotriva Ungariei

Hotărârea din 28 august 2018

Această cauză privea nereușita Curții Supreme a Ungariei de a oferi motivele refuzării unei cereri de trimitere la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pentru o hotărâre preliminară într-un litigiu privind pensia, ca și durata procedurii în fața instanțelor interne. Reclamantul s-a plâns, în special, că autoritățile ungare nu au avut în vedere așa cum trebuia dispozițiile aplicabile din dreptul UE care, în special, instituiau obligația instanțelor naționale de ultim grad de a oferi motivele pentru netrimiterăa unei întrebări către CJUE pentru o hotărâre preliminară.

Curtea a declarat că cererea reclamantului cu privire la pretinsa lipsă a motivării adecvate în legătură cu potențiala trimitere pentru o hotărâre preliminară către CJUE este **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată. A constatat în mod special că refuzul de a trimite cauza către CJUE pentru o hotărâre preliminară sau absența motivării pe această problemă

nu puteau fi considerate arbitrare. Reclamantul nu ceruse de fapt trimiterea la CJUE în stadiul relevant al procedurii. Mai mult, instanțele interne au declarat că dispozițiile dreptului maghiar și legislația UE nu erau în conflict. Curtea a hotărât, totuși, că a fost încălcat art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, din cauza duratei excesive a procedurilor în cauză.

Harisch împotriva Germaniei

Hotărârea din 11 aprilie 2019⁵

Această cauză privea procedura civilă pe durata căreia reclamantul a cerut trimiterea la Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Reclamantul s-a plâns de refuzul instanțelor germane de a adresa întrebări la Curtea de Justiție pentru o hotărâre preliminară și de lipsa motivării adecvate a acestui refuz.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând, în special, că refuzul instanțelor germane de a adresa întrebări, care nu apăruse arbitrar, a avut motive suficiente.

Repevirág Szövetkezet împotriva Ungariei

Hotărârea din 30 aprilie 2019⁶

Cauza privea plângerea societății comerciale reclamante cu privire la nereușita instanțelor interne, în special *Kúria* și Curtea Constituțională, de a adresa întrebări la Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru o hotărâre preliminară.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând că deciziile instanțelor maghiare nu fuseseră arbitrare, nici vădit nerezonabile. În special, *Kúria* reținuse că societatea comercială reclamantă nu ridicase nicio problemă de drept al UE în primul său set de proceduri și că nu putea ca ulterior să se întemeieze pe acestea într-o cauză separată în despăgubiri împotriva Curții Supreme.

Mandatul european de arestare

Pianese împotriva Italiei și a Țărilor de Jos

Decizie privind admisibilitatea din 27 septembrie 2011

Reclamantul, resortisant italian, reținut în baza unui mandat european de arestare, s-a plâns că fusese lipsit în mod arbitrar de libertate și că nu a avut nicio cale de atac efectivă pentru capetele sale de cerere în temeiul art. 5 (dreptul la libertate și siguranță) din Convenție.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**. A respins capetele de cerere ale reclamantului ca tardive și vădit nefondate, conform art. 35 (criteriile de admisibilitate) din Convenție.

Pirozzi împotriva Belgiei

Hotărârea din 17 aprilie 2018

Cauza privea arestarea reclamantului de către autoritățile belgiene și predarea sa către autoritățile italiene în baza unui mandat european de arestare pentru a pune în aplicare o condamnare penală care îl obliga la 14 ani de închisoare pentru trafic de droguri. Reclamantul susținea că arestarea sa de către autoritățile belgiene era nelegală. De asemenea, reclamantul considera că autoritățile belgiene îl predaseră către autoritățile italiene fără o revizuire a legalității și a corectitudinii mandatului european de arestare, deși acesta fusese întemeiat pe o condamnare rezultată dintr-o judecare *in absentia*.

Curtea a hotărât că **nu au fost încălcate art. 5 § 1** (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție **și art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. A constatat că arestarea reclamantului de către autoritățile belgiene în vederea detenției și a predării sale către autoritățile italiene se efectuase conform procedurilor legale. De asemenea, Curtea a hotărât că executarea de către instanțele belgiene a mandatului european de arestare nu fusese vădit deficitară astfel încât prezumția protecției echivalente să fie ignorată și că predarea reclamantului către autoritățile italiene nu putea fi considerată ca rezultând dintr-o flagrantă denegare de dreptate.

⁵ Hotărârea va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția europeană a drepturilor omului](#).

⁶ Hotărârea va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

Romeo Castaño împotriva Belgiei

Hotărârea din 9 iulie 2019⁷

În această cauză reclamantii s-au plâns că dreptul lor la o anchetă efectivă fusese încălcat ca urmare a refuzului autorităților belgiene de a executa mandatul european de arestare emis de Spania în ceea ce o privește pe N.J.E., persoana suspectă de împușcarea tatălui acestora, ucis în 1981 de o unitate de comando care revendică apartenența la organizația teroristă ETA. Instanțele belgiene au hotărât că extrădarea lui N.J.E. ar încălca drepturile fundamentale ale acesteia întemeiate pe art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție sub aspect procedural (ancheta efectivă). Observând, în primul rând, că persoana a cărei predare era cerută risca să fie supusă unui tratament inuman sau degradant, iar acest risc putea constitui un motiv legitim pentru a refuza executarea unui mandat european de arestare și, astfel, cooperarea solicitată, a menționat că, cu toate acestea, concluzia că un atare risc exista trebuia să aibă un temei factual suficient. În speță, Curtea a constatat, în special, că examinarea efectuată de către instanțele belgiene pe durata procedurii de predare nu a fost suficient de amănunțită în a acest scop pentru ca să afle că motivarea pe care se bazau în refuzul de a o preda pe N.J.E., în detrimentul drepturilor reclamantilor, avea un temei factual suficient. Printre altele, autoritățile belgiene nu au încercat să identifice riscul real și personal de încălcare a drepturilor N.J.E. în baza Convenției sau orice deficiențe structurale în ceea ce privește condițiile de detenție din Spania. Cu toate acestea, Curtea a subliniat că identificarea unei încălcări nu implica în mod necesar că Belgia era obligată să o predea pe N.J.E. către autoritățile spaniole. Tocmai absența sprijinului factual suficient pentru refuzul de a o preda a dus la constatarea Curții că a fost încălcat art. 2 din Convenție. Aceasta nu a diminuat în niciun mod obligația autorităților belgiene să verifice dacă N.J.E. ar fi riscat tratamente contrare art. 3 din Convenție dacă era predată către autoritățile spaniole.

Confidențialitatea relației dintre avocat și client

Michaud împotriva Franței

Hotărârea din 6 decembrie 2012

Cauza privea obligația avocaților francezi de a raporta „suspiciunile” lor privind eventuale activități de spălare de bani ale clienților. Printre altele, reclamantul a susținut că această obligație, care rezulta din transpunerea directivelor europene, era în contradicție cu art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, care protejează confidențialitatea relației dintre avocat și client.

Curtea a hotărât că era necesar să se pronunțe în această problemă, deoarece „prezumția protecției echivalente” nu era aplicabilă în cauză.

Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție în speță. A subliniat importanța confidențialității relației dintre avocat și client și a secretului profesional. Totuși, aceasta a considerat că obligația de a raporta suspiciunile urmărea scopul legitim de a apăra ordinea și de a preveni faptele penale, având în vedere că aceasta era destinată să combată spălarea de bani și infracțiunile legate de aceasta și că era necesară în urmărirea acestui scop. În privința ultimului aspect menționat, Curtea a hotărât că obligația de a raporta suspiciunile, astfel cum este aplicată în Franța, nu constituia o ingerință disproporționată în exercitarea privilegiului profesiei juridice, având în vedere că avocații nu erau obligați să respecte această obligație atunci când apărau justițiabili și că legislația instituise un filtru pentru a proteja secretul profesional, garantând astfel că avocații nu prezentau rapoartele direct autorităților, ci președintelui baroului din care făceau parte.

⁷ Hotărârea va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

Libertatea de exprimare și comerțul electronic

Delfi AS împotriva Estoniei

Hotărârea (Marea Cameră) din 16 iunie 2015

Aceasta a fost prima cauză în care Curtea era investită cu examinarea unei plângeri cu privire la răspunderea pentru comentariile generate de utilizatori pe un portal internet de știri. Instanțele interne au respins argumentul portalului conform căruia, în temeiul [Directiva 2000/31/CE](#) privind comerțul electronic, rolul său de furnizor de servicii al societății informaționale sau de gazdă de stocare era pur și simplu tehnic, pasiv și neutru, constatând că portalul exercita control asupra publicării comentariilor.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că faptul că instanțele estoniene au declarat răspunzătoare societatea reclamantă a constituit o restrângere justificată și proporțională a libertății de exprimare a portalului. Marea Cameră a reiterat, în special, că instanțelor naționale le revenea rezolvarea problemelor de interpretare și de aplicare a legislației interne. Astfel, aceasta nu a soluționat problema conform legislației UE și s-a limitat la întrebarea dacă aplicarea de către Curtea Supremă a legislației interne la situația companiei reclamante fusese previzibilă.

Mediu

O'Sullivan McCarthy Mussel Development Ltd împotriva Irlandei

Hotărârea din 7 iunie 2018

Societatea reclamantă colectează midii imature (larve de midii) și apoi le cultivă și le vinde atunci când sunt dezvoltate, un proces care durează doi ani. Cauza privea plângerile acesteia că guvernul irlandez îi provocase pierderi financiare prin modul în care respecta legislația de mediu a Uniunii Europene⁸.

Curtea a constatat că **nu a existat o încălcare a art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție. A observat, în special, că protecția mediului și respectarea obligațiilor asumate de statul pârât în temeiul legislației UE erau două obiective legitime. În calitate de agent economic, societatea reclamantă ar fi trebuit să fie conștientă că nevoia de a respecta regulile UE era de natură să aibă un impact asupra activității sale. În ansamblu, Curtea a constatat astfel că societatea nu suportase o sarcină disproporționată cauzată de acțiunile guvernului irlandez și că Irlanda a asigurat un echilibru echitabil între interesele generale ale comunității și protecția drepturilor individuale. Prin urmare, nu au fost încălcate drepturile individuale de proprietate ale societății reclamante. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 6** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție în această cauză.

Pop si altii împotriva României

2 aprilie 2019 (decizie privind admisibilitatea)

Toți cei trei reclamânți, care achiziționaseră vehicule de ocazie din Uniunea Europeană (UE), s-au plâns că fuseseră obligați să plătească o taxă de poluare în scopul înregistrării vehiculelor în România, în temeiul unei ordonanțe de urgență (OUG nr. 50/2008) care a fost declarată incompatibilă cu legislației UE de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Curtea a declarat cererile inadmisibile pe motivul neepuizării căilor de atac interne. În cazul a doi reclamânți, a observat, în special, că respectiva cale de atac introdusă de altă ordonanță de urgență (OUG nr. 52/2017), în vigoare de la 7 august 2017, le-a oferit posibilitatea de a obține rambursarea taxei pe poluare și plata dobânzii corespunzătoare. De asemenea, a prezentat norme de procedură clare și previzibile, cu termene obligatorii și posibilitatea unui control judiciar efectiv. Recursul oferit de OUG nr. 52/2017 a reprezentat astfel un recurs efectiv în scopul art. 35 (criterii de admisibilitate) din Convenție. Cât despre al treilea reclamant, acesta a recunoscut că nu făcuse niciun pas la nivel național pentru a recupera dobânda pe care o revendica (taxa pe poluare și o parte din dobândă fuseseră rambursate în urma hotărârii definitive a unei instanțe naționale) și

⁸ Guvernul irlandez a interzis temporar colectarea larvelor de midii în 2008 în portul unde opera societatea, după ce Curtea de Justiție a Uniunii Europene a constatat că Irlanda nu își îndeplinise obligațiile decurgând din două directive UE privind protecția mediului. Astfel, societatea nu avea midii mature de vânzare în 2010, ceea ce a dus la o pierdere a profiturilor.

că nu a prezentat niciun argument care să demonstreze că o asemenea abordare ar fi fost ineficientă.

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08